

ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการป้องกันและควบคุมโรคไม่ติดต่อ
ของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) อำเภอสังขละบุรี จังหวัดกาญจนบุรี

สุธิดา ห้าวเจริญ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (สาธารณสุขศาสตร์) สาขาวิชาเอกบริหารสาธารณสุข
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล
พ.ศ. 2554

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหิดล

Copyright by Mahidol University

ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการป้องกันและควบคุมโรคไม่ติดต่อของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) อำเภอสังขละบุรี จังหวัดกาญจนบุรี

FACTOR EFFECTING THE PARTICIPATION AND CONTROL OF NON COMMUNICATE DISEASE FOR HEALTH VOLUNTEERS IN SANGKHLABURI DISTRICT KANCHANABURI

ศุติดา หัวเจริญ 4937497 PPH/M

วท.ม.(สาธารณสุขศาสตร์) สาขาวิชาเอกบริหารสาธารณสุข

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์: ปิยธิดา ศรีเดช, ศ.ค., วงเดือน ปั่นดี, ศ.ค.

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการป้องกันและควบคุมโรคไม่ติดต่อของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) อำเภอสังขละบุรี จังหวัดกาญจนบุรี กลุ่มตัวอย่าง คือ อสม. อำเภอสังขละบุรี จังหวัดกาญจนบุรี จำนวน 152 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม เก็บข้อมูลระหว่างวันที่ 1 – 30 กันยายน 2551 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างโดยใช้ค่า t -test และ (One-way ANOVA) และทดสอบความสัมพันธ์ โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ Pearson's Sample Correlation Coefficient

ผลการวิจัย พบว่า การมีส่วนร่วมของอสม. ในการป้องกันและควบคุมโรคไม่ติดต่อในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.12$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับปานกลางทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการวางแผน ($\bar{X} = 2.14$) ด้านการดำเนินงาน ($\bar{X} = 2.30$) และด้านการประเมินผล ($\bar{X} = 2.16$) เมื่อเปรียบเทียบระหว่างปัจจัยลักษณะส่วนบุคคล ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันและควบคุมโรคไม่ติดต่อ และแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน กับการมีส่วนร่วมในการป้องกันและควบคุมโรคไม่ติดต่อ พบว่า อสม. ที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ ระดับความรู้ที่แตกต่างกันมีส่วนร่วมในการป้องกันและควบคุมโรคไม่ติดต่อไม่แตกต่างกัน แต่ อสม. ที่มีระยะเวลาปฏิบัติงาน ระยะเวลาที่อาศัยในท้องถิ่น และแรงจูงใจในการปฏิบัติงานที่แตกต่างกันจะส่งผลให้มีส่วนร่วมในการป้องกันและควบคุมโรคไม่ติดต่อแตกต่างกัน และระยะเวลาปฏิบัติงาน ระยะเวลาที่อาศัยในท้องถิ่น และแรงจูงใจในการปฏิบัติงานมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการมีส่วนร่วมในการป้องกันและควบคุมโรคไม่ติดต่อของ อสม. ข้อเสนอแนะจากการวิจัย ควรมีการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับโรคไม่ติดต่อ การป้องกันและควบคุมโรคไม่ติดต่อ การวางแผน การประเมินผล โดยชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของการเริ่มวางแผน การดำเนินการและการประเมินผล เพื่อเพิ่มความรู้และพัฒนาศักยภาพในการทำงานของ อสม. ส่งผลให้เกิดความมั่นใจ และเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานป้องกันและควบคุมโรคไม่ติดต่ออย่างจริงจัง และต่อเนื่อง และมีรูปแบบการประชาสัมพันธ์และสื่อที่เหมาะสม เพื่อสร้างแรงจูงใจกระตุ้นให้ประชาชนและ อสม. เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานป้องกันและควบคุมโรคไม่ติดต่อ และควรจัดกิจกรรมต่าง ๆ ในวันประชุมประจำเดือนของ อสม. หรือวันที่มารับค่าป่วยการ

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วม / การป้องกันและควบคุมโรคไม่ติดต่อ / อสม.

FACTORS AFFECTING THE PARTICIPATION IN PREVENTION AND CONTROL OF NON-COMMUNICABLE DISEASES OF VILLAGE HEALTH VOLUNTEERS IN SANGKLABURI DISTRICT, KANCHANABURI PROVINCE

SUTHIDA HAWCHAROEN 4937497 PPH/M

M.Sc.(PUBLIC HEALTH) MAJOR IN HEALTH ADMINISTRATION

THESIS ADVISORY COMMITTEE: PIYATHIDA TRIDECH, Dr.P.H., WONGDYAN PANDII, Dr.P.H.

ABSTRACT

The objective of this study was to investigate factors affecting the participation in prevention and control of non-communicable diseases of village health volunteers (VHVS) in Sangklaburi district, Kanchanaburi province.

The sample population was 152 village health volunteers. The research tools were questionnaires collected between 1-30 September, 2551 B.E. The statistics used for analysis were mean, standard deviation (S.D.), analysis of difference by t-test, and one-way analysis of variance (ANOVA). Pearson's Sample Correlation Coefficient was also employed.

The study found the participation of village health volunteers in prevention and control of non-communicable diseases was at the medium level ($\bar{x} = 2.12$), classified by the following aspects; planning ($\bar{x} = 2.14$), and implementation ($\bar{x} = 2.16$). Comparative analysis between personal factors (knowledge of prevention and control of non-communicable diseases, and working motivation and participation in prevention and control of non-communicable diseases) found that the VHVS who were different in sex, age, education, occupation, and their knowledge of non-communicable diseases were not different in their participation in the prevention and control of the diseases. However, VHVS who had volunteered for different lengths of time, had different lengths of stay in the community, and different reasons for their working motivation, varied in their participation in prevention and control of non-communicable diseases.

The study also found a positive relationship between the duration of being a VHV, the length of stay in the community, and the working motivation and participation of VHVS in prevention and control of non-communicable diseases

The recommendations from the study are; there should be operational training for VHVS about non-communicable diseases in the aspects of prevention and control, planning, and evaluation. The training should emphasize the importance of planning implementation and evaluation to increase the knowledge and the capability of VHVS so that they have more confidence and participate more in disease prevention and control with more consistency and continuity. Appropriate public relations and mass media should be used to motivate the public and VHVS to participate more in the campaign. Additional activities should be scheduled on the same date as the VV (village volunteers) monthly meeting or monthly pay-day.

KEY WORDS: PARTICIPATION / PREVENTION AND CONTROL OF NON-COMMUNICABLE DISEASES / VILLAGE HEALTH VOLUNTEER

106 pages